

Sygn. akt VU 289/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

19 lutego 2020 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku, V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Wiesław Jakubiec

Sędziowie/Ławnicy: -/-

Protokolant : sekr. sądowy Izabela Niedobocka-Kępa

po rozpoznaniu 19 lutego 2020 roku w Rybniku

na rozprawie

sprawy **A. F.**

przy udziale zainteresowanego ./.

przeciwko Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w C.

o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy rolniczej

na skutek odwołania **A. F.**

od decyzji Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w C.

z dnia 10 października 2018 roku

sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej A. F. prawo do jednorazowego odszkodowania w kwocie 4.045 zł (cztery tysiące czterdzieści pięć złotych) odpowiadającej 5% stałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem wypadku przy pracy z dnia 11 sierpnia 2018 roku.

Sygn. akt V U 289/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 10 października 2018 roku, (...), Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił ubezpieczonej A. F. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej w dniu 11 sierpnia 2018 roku. W uzasadnieniu wskazano, iż ubezpieczona świadomie naraziła się na niebezpieczeństwo, gdyż nie zachowała niezbędnych środków ostrożności - ubezpieczona dopchnęła kukurydzę do wałka podczas włączonego napędu urządzenia.

Od powyżej decyzji ubezpieczona złożyła odwołanie w którym podniosła, że do wypadku doszło wskutek jej ogólnego zmęczenia. Ubezpieczona dodała, że sposób przygotowywania karmy z kukurydzą w siewkarni był przez nią wielokrotnie stosowany oraz wskazała, że nie było innego sposobu na dokonanie tej czynności.

W odpowiedzi na odwołanie KRUS wniósł o jego oddalenie i potrzymał wcześniejsze twierdzenia.

Sąd ustalił co następuje:

Od 5 czerwca 2012 roku ubezpieczona A. F. podlega ubezpieczeniu społecznemu jako małżonka na koncie J. F..

11 sierpnia 2018 roku ubezpieczona na podwórzu gospodarstwa wkładała do siewczkarni kukurydzę zebraną z pola. W pewnym momencie, ubezpieczona zauważyła, że wałek nie pochwycił kukurydzy. Ubezpieczona postanowiła dopchnąć kukurydzę ręką. Podczas wykonywania tej czynności, prawa ręka ubezpieczonej została wciągnięta przez maszynę. Ubezpieczona poczuła silny ból i wyrwała rękę. Następnie, zdjęła rękawicę roboczą i zauważyła, że ma poszarpaną końcówkę palca wskazującego. Po zdezynfekowaniu rany, mąż ubezpieczonej zawiózł ją na Izbę Przyjęć szpitala w R.. Powyższe zdarzenia zostało uznane za wypadek przy pracy w rolniczej w rozumieniu ustawowym.

Ubezpieczona w wyniku wypadku przy pracy rolniczej z 11 sierpnia 2018 roku doznała 5% stałego uszczerbku na zdrowiu (poz. tabeli 138a).

Wskutek zdarzenia z 11 sierpnia 2018 roku u ubezpieczonej doszło do urazu bezpośredniego palca II ręki prawej/kończyny dominującej. Ubezpieczona nie była hospitalizowana. Ubezpieczona wymagała leczenia chirurgicznego, które było prowadzone w warunkach ambulatoryjnych. W związku z wypadkiem, ubezpieczona do 22 października 2018 roku przebywała na zwolnieniu lekarskim. Złamanie paliczka środkowego i dalszego palca II było środstawowe. Dotyczyło stawu międzypaliczkowego dalszego /DIP/. Towarzyszyło mu uszkodzenie aparatu wyprostnego palca – pasma centralnego ścięgna prostownika, jego przyczepu do podstawy paliczka dalszego oraz uszkodzenie torebki stawowej. Trwałym następstwem urazu jest ograniczenie ruchomości DIP palca II graniczące ze sztywnością oraz zaburzenia czucia w strefie urazu. Powyższe powoduje u ubezpieczonej zmniejszenie zdolności do wykonywania pracy wymagającej precyzji ruchów oraz zmniejszenie uchwytu ręką prawą.

Przyczyną wypadku było pochwycenie prawej ręki ubezpieczonej przez walce podające kukurydzę do strefy cięcia oraz brak zachowania koncentracji równowagi na wykonywanej czynności przez ubezpieczoną podczas popychania kukurydzy do walców wskutek zasłabnięcia lub chwilowej utraty koncentracji spowodowanej ogólnym zmęczeniem organizmu. Ubezpieczona zawsze dopychała kukurydzę ręką w sytuacji nie pochwycenia jej przez walce. Nie wystąpiły inne przyczyny wypadku nienależne od ubezpieczonej.

Ubezpieczona podczas wykonywanej czynności nie musiała wyłączać napędu siewczkarni, gdyż nie wykonywała prac wymienionych w par. 5 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 12 stycznia 1998 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze ciągników, maszyn, narzędzi i urządzeń technicznych stosowanych w rolnictwie tj. nie wykonywała czynności związanych z konserwacją, naprawą czy eliminacją drobnych usterek. Brak jest podstaw prawnych aby ww. przepis rozszerzać o inne czynności wykonywane przy obsłudze siewczkarni, gdyż niwelowałoby to przeznaczenie i zasadę działania siewczkarni z podawaniem ręcznym oraz sposób wytwarzania paszy zgodnie z zamysłem producenta maszyny. Podawanie do walców kukurydzy, której rozmiary są mniejsze od szerokości pomiędzy walcami nie jest usterką, tylko normalnym zjawiskiem występującym podczas obsługi siewczkarni. Podczas zdarzenia ubezpieczona właściwie uchwyciła przedmiot. Ubezpieczona nabyła pewną rutynę w podawaniu kukurydzy do strefy cięcia, gdyż wykonywała pracę w sposób powtarzalny. Rutynowy sposób podawania kukurydzy do walców nie jest niezgodny z przepisami BHP. Brak dostatecznej koncentracji uwagi na wykonywanej czynności spowodowany zasłabnięciem lub utratą chwilowej równowagi nie stanowi umyślności lub rażącego niedbalstwa podczas wykonywania pracy.

Ubezpieczona wykonywała pracę przy użyciu siewczkarni z podawaniem ręcznym zgodnie z przeznaczeniem maszyny wyposażonej w osłonę walców, która jednocześnie nie wymagała stosowania urządzeń pomocniczych do podania

surowca do mielenia. Maszyny wyprodukowane w latach 60 tj. sieczkarnie ręczne nie były wyposażone w urządzenie do podawania surowca do mielenia. Ubezpieczona nie naruszyła w tym zakresie umyślnie lub w sposób rażący przepisów BHP.

Ubezpieczona nie obsługiwała sieczkarni z wydmuchem, której konstrukcja jest zautomatyzowana i polega jedynie na układaniu surowca na taśmociąg automatycznie podający kukurydzę do mielenia na strefę pracy walców. W § 43 ust. 1 ww. rozporządzenia ustalono, że nie wolno operatorowi ręcznie lub za pomocą urządzeń pomocniczych podawać masy do walców, gdyż za operatora czynności wykonuje taśmociąg. Brak jest podstaw, by wymagania wynikające z powyższego § stosować do sieczkarni z podawaniem ręcznym przy użyciu której ubezpieczona wykonywała pracę.

Decyzją z 10 października 2018 roku, (...), Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił ubezpieczonej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej w dniu 11 sierpnia 2018 roku.

Dowód: akta KRUS:

- protokół ustaleń okoliczności wypadku,
- potwierdzenie podleganiu ubezpieczeniu,
- protokół przesłuchania poszkodowanej i świadka,
- protokół oględzin miejsca wypadku,
- wniosek o jednorazowe odszkodowanie,
- dokumentacja zdjęcia,
- dokumentacja medyczna,
- wniosek o ustalenie czy zdarzenie było wypadkiem przy pracy rolniczej,
- decyzja ZUS z 10.10.2018r.,

opinia podstawowa i uzupełniająca biegłego z zakresu BHP D. S. (1) k.22-26v. i k.46-49v., opinia biegłego z zakresu ortopedii K. W. k.71-75

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci w/w dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne, wzajemnie ze sobą korelujące i rzeczowe, a także w oparciu o opinię podstawową i uzupełniającą biegłego z zakresu BHP D. S. (2) oraz opinię biegłego z zakresu ortopedii K. W., które wraz z dowodami z dokumentów wzajemnie się uzupełniały tworząc wyrazisty obraz całości sprawy. Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu BHP, gdyż opinię wydaną w sprawie przez biegłego D. S. (1), Sąd uznał za wiarygodną, a nadto biegły w opinii uzupełniającej w sposób logiczny i wyczerpujący wyjaśnił zajęte stanowisko.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017r. poz. 2336 ze zm.) jednorazowe odszkodowanie przysługuje ubezpieczonemu, który doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej W myśl ust. 2 jednorazowe odszkodowanie nie przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli spowodował wypadek umyślnie albo wskutek rażącego niedbalstwa lub będąc w stanie nietrzeźwości lub będąc pod wpływem środków odurzających,

substancji psychotropowych lub innych środków o podobnym działaniu, sam w znacznym stopniu przyczynił się do wypadku.

Z kolei zgodnie z treścią art. 13 ust. 1 ww. ustawy jednorazowe odszkodowanie ustala się dla ubezpieczonego w wysokości proporcjonalnej do określonego procentowo stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Za stały uszczerbek na zdrowiu uznaje się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy (ust.2). Za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie (ust. 3).

Załącznik do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. 2002 Nr 234, poz. 1974 ze zm.) stanowi, iż wysokość stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ubezpieczonego, u którego stwierdzono wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palca wskazującego prawego oraz II kości śródreźca prawego (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp.) powodujące ograniczenie funkcji – w zależności od stopnia wynosi od 3-8% (pkt. 138a).

W myśl § 1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie określenia wysokości jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej oraz zasiłku chorobowego z dnia 16 maja 2007 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1678 j.t.) jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej wynosi 809 zł za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Wskutek wypadku ubezpieczona doznała urazu bezpośredniego palca II ręki prawej/ kończyny dominującej. Obecnie u ubezpieczonej występują zmiany będące następstwem doznanego urazu. Trwałym następstwem urazu jest ograniczenie ruchomości DIP palca II graniczące ze sztywnością oraz zaburzenia czucia w strefie urazu. Powoduje to u ubezpieczonej zmniejszenie zdolności do wykonywania pracy wymagającej precyzji ruchów oraz zmniejszenie uchwytu ręką prawą. Wobec powyższego, ubezpieczona w wyniku wypadku przy pracy rolniczej z 11 sierpnia 2018 roku doznała 5% stałego uszczerbku na zdrowiu

Ustalając wysokość uszczerbku na zdrowiu Sąd w pełni podzielił opinię biegłego K. W., jako wydaną przez osobę będącą specjalistą w zakresie schorzenia występującego u ubezpieczonej Podkreślenia przy tym wymaga, że ubezpieczona nie złożyła zastrzeżeń do przedmiotowej opinii, a Lekarz Regionalny – Inspektor Orzecznictwa Lekarskiego KRUS oświadczył, iż akceptuje wysokość uszczerbku ustaloną przez biegłego w trakcie postępowania.

Podczas zdarzenia z 11 sierpnia 2018 roku ubezpieczona nie naraziła się świadomie lub wskutek rażącego niedbalstwa na niebezpieczeństwo, gdyż nie wykonywała prac wskazanych w par. 5 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 12 stycznia 1998 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze ciągników, maszyn, narzędzi i urządzeń technicznych stosowanych w rolnictwie. Brak jest podstaw prawnych, by wymagania wynikające z ww. § stosować do pracy jaką wykonywała ubezpieczoną tj. do popychania kukurydzy nieuchwyconej przez walce sieczkarni. Ubezpieczona wykonywała normalne czynności obsługowe sieczkarni, które nie wymagały wyłączenia maszyny. Przyczyną wypadku było pochwylenie prawej ręki ubezpieczonej przez walce podające kukurydżę do strefy cięcia oraz brak zachowania koncentracji równowagi na wykonywanej czynności przez ubezpieczoną podczas popychania kukurydzy do walców wskutek zasłabnięcia lub chwilowej utraty koncentracji spowodowanej ogólnym zmęczeniem organizmu. Powyższe nie było jednak zachowaniem lekkomyślnym ze strony ubezpieczonej ani też powtarzaniem złych nawyków. Brak koncentracji nad wykonywaną czynnością w związku ze zmęczeniem organizmu nie oznacza, że osoba przyczynia się do wypadku w sposób rażący lub umyślnie.

Ubezpieczona wykonywała pracę zgodnie z par. 2 ust. 1 ww. Rozporządzenie tj. przy użyciu sieczkarni z podawaniem ręcznym zgodnie z przeznaczeniem maszyny wyposażonej w osłonę walców. Jednocześnie obsługiwana maszyna nie wymagała stosowania urządzeń pomocniczych do podania surowca do mielenia, gdyż producent maszyny nie

wyposażył jej w dodatkowe urządzenie służące do podawania. W związku z powyższym ubezpieczona nie naruszyła również w tym zakresie umyślnie lub w sposób rażący przepisów BHP.

Ubezpieczona nie obsługiwała sieczkarni z wydmuchem, której konstrukcja jest zautomatyzowana i polega jedynie na układaniu surowca na taśmociąg automatycznie podający kukurydzę do mielenia na strefę pracy walców. Brak jest podstaw, by powyższe wymagania stosować do sieczkarni z podawaniem ręcznym przy użyciu której ubezpieczona wykonywała pracę z uwagi na fakt, iż konstrukcja oraz przeznaczenie tych dwóch sieczkarni różnią się zasadniczo od siebie. Reasumując, mając na uwadze konstrukcje i przeznaczenie sieczkarni do podawania ręcznego, która nie była wyposażona przez producenta w urządzenie przeznaczonej do popychania surowców, ubezpieczona miała prawo popychać kukurydzę ręką. Takie zachowanie ubezpieczonej w związku z przeznaczeniem ręcznej sieczkarni nie stanowiło rażącego niedbalstwa, a praca wykonywana przez ubezpieczoną była wykonywana zgodnie z przeznaczeniem sieczkarni.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne, działając na podstawie przywołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej A. F. prawo do jednorazowego odszkodowania w kwocie 4 045 zł odpowiadającej 5% stałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem wypadku przy pracy z dnia 11 sierpnia 2018 roku.